Lietas Nr.C73 6146 21
ECLI:LV:ZRT:2022:0324.C73614621.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2022. gada 24. martā

Zemgales rajona tiesa: tiesnese K. Zaura,
izskatīja rakstveida procesā civillietu/Nosaukums A/ pieteikumā pret biedrību/Nosaukums B/ par biedrības darbības izbeigšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Zemgales rajona tiesā 2021. gada 27. oktobrī saņemts/Nosaukums A/ (turpmāk –/Nosaukums A/) pieteikums pret biedrību/Nosaukums B/ (turpmāk – Biedrība) par biedrības darbības izbeigšanu, kurā lūdz izbeigt Biedrības darbību un iecelt Biedrības likvidatoru Biedrības bijušo amatpersonu /pers. A/, izbeigt Biedrības darbību bez likvidācijas, ja tiesa neieceļ tās likvidatoru.

[1.1] Pieteikumā norādīts, ka /datums//Nosaukums A/nosūtīja Biedrībai uz tās juridisko adresi vēstuli ar kuru aicināja Biedrību līdz 2020. gada 15. jūnijam sniegt Biedrības 2019. gada biedru sarakstu ar uzrādītām biedru naudas iemaksu summām un darījumu apliecinošu dokumentu atvasinājumus par saņemtajām biedru naudas iemaksām, kā arī skaidrojumu, kādi darījumu apliecinoši dokumenti tiek izsniegti, saņemot biedru naudas iemaksas, bet ja mainījusies biedru un biedru kandidātu biedru naudas iemaksu likme, sniegt biedru sapulces lēmuma atvasinājumu par pieņemtajām izmaiņām. Tika lūgts deklarēt pamatdarbības veidu, izmantojot EDS ieņēmumu un izdevumu pārskata posteņa "Materiālu izdevumi" 1 350 *euro* atšifrējumu, iesniedzot darījumu apliecinošu dokumentu atvasinājumus. Tika lūgts noslēgtā līguma atvasinājuma par Biedrības juridiskās adreses izmantošanas tiesībām un pienākumiem, kā arī skaidrojums par izmaksu summām saistībā ar nekustamā īpašuma izmantošanu, norēķina veidu un izsniegtajiem darījumu apliecinošiem dokumentiem, kā arī pēc izvēles vienu minētā darījuma apliecinoša dokumenta atvasinājums. Nepieciešamības gadījumā tika aicināta veikt korekcijas gada pārskatā, kā arī sniegt skaidrojumu, kā noris vai tiek plānota Biedrības darbība bez bankas konta, ja Biedrība ir atvērusi norēķinu kontu ārvalstīs, lai gan/Nosaukums A/aicināja to deklarēt/Nosaukums A/. Vēl tika lūgts iesniegt detalizētu skaidrojumu par pašreizējo un turpmāko Biedrības darbību, norādot, kā tiek sasniegti Biedrības nodibināšanas mērķi.

Biedrība tika aicināta godprātīgi pildīt savus pienākumus un tika brīdināta, ja līdz norādītajam datumam biedrība neiesniegs/Nosaukums A/pieprasīto informāciju,/Nosaukums A/sniegs prasību tiesā par Biedrības darbības izbeigšanu.

Biedrība līdz /datums/neatsaucās uz/Nosaukums A/aicinājumu un neiesniedza pieprasīto informāciju.

[1.2] /datums//Nosaukums A/nosūtīja Biedrībai uz tās juridisko adresi nosūtīja brīdinājumu, kurā aicināja Biedrību līdz /datums/sniegt 2019. gada biedrības biedru sarakstu ar uzrādītajām biedru naudas iemaksu summām un darījumu apliecinošu dokumentu atvasinājumus par saņemtajām biedru naudas iemaksām, skaidrojumu, kādi darījumu apliecinoši dokumenti tiek izsniegti, saņemot biedru naudas iemaksas. Kā arī, ja mainījusies biedru un biedru kandidātu biedru naudas iemaksu likme, tad sniegt Biedru sapulces lēmuma atvasinājumu par pieņemtām izmaiņām. Tāpat tika lūgts deklarēt pamatdarbības veidu, izmantojot Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (turpmāk – EDS) ieņēmumu un izdevumu pārskata posteņa "Materiālu izdevumi" 1 350 *euro* atšifrējumu, iesniedzot darījumu apliecinošu dokumentu atvasinājumus. Tika prasīts iesniegt noslēgtā līguma atvasinājumu par Biedrības juridiskās izmantošanas tiesībām un pienākumiem, kā arī skaidrojumu par izmaksu summām saistībā ar nekustamā īpašuma izmantošanu, norēķina veidu un izsniegtajiem darījumu apliecinošiem dokumentiem, kā arī pēc izvēles vienu minētā darījuma apliecinošu dokumenta atvasinājumu. Nepieciešamības gadījumā tika lūgts veikt korekcijas gada pārskatā. Tika lūgts skaidrojums, kā noris vai tiek plānota Biedrības darbība bez bankas konta, ja biedrība atvērusi norēķinu kontu ārvalstīs, lai gan/Nosaukums A/aicināja to deklarēt/Nosaukums A/, un detalizēts skaidrojums par pašreizējo un turpmāko Biedrības darbību, norādot, kā tiek sasniegti Biedrības dibināšanas mērķi.

Biedrība tika arī brīdināta, ja līdz norādītajam datumam tā neiesniegs/Nosaukums A/pieprasīto informāciju,/Nosaukums A/sniegs prasību tiesā par Biedrības darbības izbeigšanu.

Līdz /datums/Biedrība nav sazinājusies ar/Nosaukums A/, kā arī nav sniegusi pieprasīto informāciju. Pieprasītā informācija nav saņemta arī līdz prasības pieteikuma sagatavošanas dienai.

[1.3] Saskaņā ar normatīvajiem aktiem biedrību un nodibinājumu plašākais mērķis ir tādas darbības veikšana, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai. Tā kā Biedrība ignorē nodokļu administrācijas prasības, kā arī nav sniegusi/Nosaukums A/nekādu informāciju, kas apliecinātu Biedrības aktīvu darbību, var secināt, ka faktiski Biedrības darbības vai dibināšanas mērķis nav bijis statūtos noteiktā mērķa sasniegšana, kam nav peļņas gūšanas rakstura.

Fakts, ka Biedrība neievēro normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un atstāj bez ievērības/Nosaukums A/brīdinājumu, pierāda, ka Biedrība ir pārkāpusi likuma "Par Valsts ieņēmumu dienesta" 6.panta prasības un turpina tās neievērot arī šobrīd.

/Nosaukums A/, nosūtot Biedrībai brīdinājumu uz juridisko adresi, ir izpildījis priekšnosacījumus pieteikuma par biedrības darbības izbeigšanu izbeigšanai vispārējās jurisdikcijas tiesā atbilstoši Biedrību un nodibinājumu likuma 57. panta otrās daļas 1. punktam.

[1.4] Tā kā Biedrība pārkāpj normatīvajos aktos noteiktās prasības un pienākumus, un nav veikusi nekādus pasākumus pārkāpumu novēršanai, ir secināms, ka labums, ko sabiedrība gūs no Biedrības darbības izbeigšanas, proti, nepieļaušanas, ka juridiski eksistējoša, bet faktiski nepastāvoša biedrība, kura nedarbojas noteikta sabiedrībai svarīga mērķa sasniegšanai, turpina pastāvēt un maldina sabiedrību par tās aktīvu darbību, ir lielāks nekā biedrības tiesību un tiesisko interešu ierobežojums. Tādā veidā tiek samazināts arī nodokļu administrācijas slogs uzraudzīt un veikt pārbaudes biedrībā, kas faktiski nepastāv.

[1.5] Atbilstoši no/Nosaukums A/rīcībā pieejamiem datiem secināms, ka vienīgā Biedrības amatpersona (no /datums/līdz /datums/) /pers. A/ ir atlaista.

Ņemot vērā, ka Biedrībai nav izpildinstitūcijas jeb amatpersonas, kura šobrīd būtu tiesīga pārstāvēt Biedrību, un vienīgā Biedrības amatpersona ar tiesībām pārstāvēt Biedrību atsevišķi periodā no /datums/līdz /datums/bija /pers. A/, turklāt tieši Biedrības valdes locekļa rīcībā ir vispilnīgākās ziņas par Biedrības lietām un grāmatvedības dokumentiem,/Nosaukums A/par Biedrības likvidatoru lūdz iecelt Biedrības bijušo amatpersonu /pers. A/, bez

atlīdzības noteikšanas, jo tam nav objektīva pamata.

No Biedrību un nodibinājumu likuma 61.panta trešās daļas skaidri izriet, ka biedrības likvidatora iecelšana, tostarp likvidācijas procesa uzsākšana, ir ekskluzīvs tiesas kompetences jautājums. Tādējādi, ja tiesa uzskatīs, ka tai nav pamata par biedrības likvidatoru iecelt /pers. A/,/Nosaukums A/līdz iecelt citu likvidatoru vai arī lemt par Biedrības izslēgšanu no Uzņēmumu reģistra vestā biedrību un nodibinājumu reģistra bez likvidācijas un pēc analoģijas piemērot Komerclikuma 317.panta otro daļu.

[1.6] Prasība pamatota ar Biedrību un nodibinājumu likuma 53.panta pirmās daļas 5.punktu, 57.panta pirmās daļas 1.punktu, 57.panta otrās daļas 1.punktu, 59.panta trešo daļu.

[2] Zemgales rajona tiesā 2021. gada 5. novembrī saņemti Biedrības un trešās personas /pers. A/ paskaidrojumi (lietas 40., 43.lapa), kuros paskaidrots, ka prasība netiek atzīta. Biedrības valde ir pieņēmusi lēmumu par Biedrības darbības izbeigšanu un likvidatora iecelšanu, tādējādi/Nosaukums A/pieteikumā norādītā prasība ir noraidāma. Paskaidrots, ka Biedrībai nav konta kredītiestādē.

[3] Ar Zemgales rajona tiesas tiesneses 2021. gada 8. novembra lēmumu (lietas 46. lapa), ievērojot Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, lieta nolikta izskatīšanai rakstveida procesā 2022. gada 23. martā, par ko paziņots lietas dalībniekiem (lietas 56.-58.lapa), nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālo lūgumu iesniegšanai.

Nekādi paskaidrojumi, lūgumi vai papildinājumi no lietas dalībniekiem lietā nav saņemti, noraidījums tiesnesei nav pieteikts.

Motīvu daļa

[4] Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un trešās personas rakstveida paskaidrojumiem, tiesa atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[5] Saskaņā ar Biedrību un nodibinājumu likuma 3. pantu biedrība un nodibinājums iegūst juridiskās personas statusu ar brīdi, kad tie ierakstīti biedrību un nodibinājumu reģistrā.

[5.1] Lietā nav strīda, ka Biedrību un nodibinājumu reģistrā /datums/reģistrēta biedrība /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, ar juridisko adresi /adrese/

[5.2] Atbilstoši Biedrību un nodibinājumu likuma 53. panta 5. punktam kā viens no biedrības darbība izbeigšanās veidiem ir biedrības darbības izbeigšanās ar tiesas nolēmumu.

Biedrību un nodibinājumu likuma 57. panta pirmās daļas 1. punkts nosaka, ka biedrības darbību, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, var izbeigt, tostarp, ja biedrības darbība ir pretrunā ar Satversmi, likumiem vai citiem normatīvajiem aktiem.

Savukārt saskaņā ar minētā likuma 57. panta otrās daļas 1. punkta noteikumiem, pieteikumu tiesā var iesniegt prokurors vai Valsts ieņēmumu dienests, ja biedrība pēc Valsts ieņēmumu dienesta vai prokurora rakstveida brīdinājuma vai prokurora iesnieguma saņemšanas attiecīgajā brīdinājumā vai prokurora iesniegumā noteiktajā termiņā nav novērsusi pārkāpumus. Termiņš pārkāpumu novēršanai nosakāms ne īsāks par 15 dienām un ne garāks par trim mēnešiem (…).

[6] Likuma "Par Valsts ieņēmumu dienestu" 6. pants noteic, ka /Nosaukums A/ierēdņu pieņemtie lēmumi, izvirzītās prasības un dotie norādījumi šajā likumā noteiktās kompetences ietvaros ir obligāti jāizpilda visām/Nosaukums A/kontrolei pakļautajām juridiskajām un fiziskajām personām.

[6.1] Tiesa atzīst, ka ar lietā esošo pierādījumu kopumu apstiprinās, ka Biedrība neievēroja normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, jo nebija iesniegusi/Nosaukums A/pieprasīto informāciju un dokumentus, kā arī ilgstoši atstājusi bez ievērības/Nosaukums A/prasības iesniegt nodokļu administrācijā pieprasītos Biedrības dokumentus.

No lietā iesniegtajiem pierādījumiem redzams, ka/Nosaukums A/uz Biedrības juridisko adresi nosūtīja /datums/vēstuli "Par informācijas sniegšanu" Nr. /numurs/ (lietas 17.-18., 27.-28. lapa), kurā līdz /datums/pieprasīja Biedrība sniegt 2019. gada biedrības biedru sarakstu ar uzrādītajām biedru naudas iemaksu summām un darījumu apliecinošu dokumentu atvasinājumus par saņemtajām biedru naudas iemaksām, skaidrojumu, kādi darījumu apliecinoši dokumenti tiek izsniegti, saņemot biedru naudas iemaksas un, ja mainījusies biedru un biedru kandidātu biedru naudas iemaksu likme, sniegt biedru sapulces lēmuma atvasinājumu par pieņemtajām izmaiņām. Biedrībai tika arī lūgts deklarēt pamatdarbības veidu, izmantojot EDS ieņēmumu un izdevumu pārskata posteņa "Materiālu izdevumi" 1 350 *euro* atšifrējumu, iesniedzot darījumu apliecinošu dokumentu atvasinājumus. Tāpat tika lūgts noslēgtā līguma atvasinājuma par Biedrības juridiskās adreses izmantošanas tiesībām un pienākumiem, kā arī skaidrojums par izmaksu summām saistībā ar nekustamā īpašuma izmantošanu, norēķina veidu un izsniegtajiem darījumu apliecinošiem dokumentiem, kā arī pēc izvēles vienu minētā darījuma apliecinoša dokumenta atvasinājums. Nepieciešamības gadījumā Biedrība tika aicināta veikt korekcijas gada pārskatā. Biedrība tika aicināta sniegt skaidrojumu, kā noris vai tiek plānota Biedrības darbība bez bankas konta, ja Biedrība ir atvērusi norēķinu kontu ārvalstīs, tad to deklarēt/Nosaukums A/. Vēl tika lūgts iesniegt detalizētu skaidrojumu par pašreizējo un turpmāko Biedrības darbību, norādot, kā tiek sasniegti Biedrības nodibināšanas mērķi.

Lietā nav pierādījumu, ka Biedrība līdz /datums/būtu/Nosaukums A/iesniegusi pieprasīto informāciju.

[6.2] No lietā iesniegtajiem pierādījumiem ir redzams, ka/Nosaukums A/Biedrībai uz tās juridisko adresi nosūtīja /datums/brīdinājumu Nr. /numurs/ (lietas 29.-31., 19.-23. lapa) par izvairīšanos sniegt pieprasīto informāciju, kurā atkārtoti pieprasīts sniegt iepriekš pieprasīto informāciju līdz /datums/un izteikts brīdinājums, ja līdz minētajam datumam netiks iesniegta/Nosaukums A/pieprasītā informācija, tiesā tiks celta prasība par Biedrības darbības izbeigšanu.

Līdz ar to Biedrība ir brīdināta par sekām, kādas var iestāties, ja Biedrība līdz noteiktajam termiņam nenovērsīs brīdinājumā norādītos pārkāpumus.

Neskatoties uz minēto, Biedrība nav novērsusi/Nosaukums A//datums/brīdinājumā norādītos pārkāpumus un nav iesniegusi/Nosaukums A/pieprasīto informāciju, ko tiesai nav pamata apšaubīt, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 96. panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Minētais fakts ir negatīvs fakts un atbilstoši vispāratzītam tiesību principam – *negative non probantus* – negatīvs fakts nav jāpierāda.

Tiesnese atzīst, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka Biedrība būtu novērsusi brīdinājumā norādītos pārkāpumus brīdinājumā noteiktajā termiņā vai pēc tā, tādējādi tiesa secina, ka Biedrības darbība ir pretrunā ar Biedrību un nodibinājumu likuma 5. panta pirmās daļas noteikumiem.

Tādējādi tiesa uzskata par pamatotu/Nosaukums A/norādīto, ka pastāv pamats Biedrības darbības izbeigšanai saskaņā ar Biedrību un nodibinājumu likuma 57. panta pirmās daļas 1. punktu, uzsākot tās likvidāciju.

[7] Saskaņā ar Biedrību un nodibinājumu likuma 59. panta pirmo daļu likvidāciju veic valdes locekļi, ja statūtos, biedru sapulces lēmumā vai tiesas nolēmumā nav noteikts citādi. Saskaņā ar minētā panta trešo daļu, ja biedrības darbība tiek izbeigta, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, likvidatoru ieceļ un viņa atlīdzības apmēru un izmaksas kārtību nosaka tiesa.

Tādējādi, izbeidzot biedrības darbību tiesas ceļā, ir uzsākama Biedrības likvidācija.

[7.1] No lietas materiāliem izriet, ka kopš /datums/Biedrībai nav izpildinstitūcijas jeb amatpersonas, kura šobrīd būtu tiesīga pārstāvēt Biedrību, kā arī tas, ka laika periodā no /datums/līdz /datums/Biedrību vienpersoniski pārstāvēja /pers. A/ (lietas 24., 34. lapa).

[7.2] Biedrība un trešā persona /pers. A/ iesnieguši lietā Uzņēmumu reģistra /datums/lēmumu (lietas 41., 44. lapa) no kura redzams, ka nolemts izdarīt ierakstu biedrību un nodibinājumu reģistrā par Biedrības darbības izbeigšanu, pamatojoties uz vienīgā biedra /datums/lēmumu Nr. /numurs/ par likvidācijas uzsākšanu un par biedrību ierakstīt biedrību un nodibinājumu reģistrā ziņas par izmaiņām amatpersonu sastāvā, norādot, ka /pers. A/ ir iecelts

par biedrības likvidatoru ar tiesībām pārstāvēt biedrību atsevišķi.

Neskatoties uz minēto Uzņēmumu reģistra pieņemto lēmumu, kā arī neskatoties uz to, ka ir uzsākta Biedrības likvidācija, tiesa atzīst, ka Biedrības darbība izbeidzama pamatojoties uz tiesa nolēmumu, tādējādi novēršot iespēju Biedrības darbības atjaunošanai, kas iespējama saskaņā ar Biedrību un nodibinājumu likuma 70. panta nosacījumiem.

Tiesa, ievērojot lietā konstatētos apstākļus, atzīst, ka Biedrības darbība izbeidzama tiesas ceļā, uzsākot Biedrības likvidāciju pamatojoties uz Biedrību un nodibinājumu likuma 53. panta 5. punktu un 57. panta pirmās daļas 1. Punktu, un par Biedrības likvidatoru ieceļams /pers. A/, kurš šobrīd arī ir ierakstīts kā Biedrības likvidators saskaņā ar biedrību un nodibinājumu reģistrā ierakstītajām ziņām.

Ievērojot to, ka tiesas rīcībā nav ziņu par biedrības mantas stāvokli, likvidācijas procesā veicamo darbību apjomu, tiesai nav iespējams lemt par likvidatora atlīdzības apmēru un tās izmaksas kārtību. Turklāt ņemot vērā lietā konstatēto, ka nav zināma nekāda informācija par Biedrību un tās darbību, tad atlīdzības likvidatoram noteikšanai nav nekāda objektīva pamata

[8] Atbilstoši Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 5. punktam prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. pantu, ja prasītājs no tiesas izdevumu samaksas atbrīvots, tā piedzenama no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. pantu valsts nodevas apmērs ir 70 *euro*. Tāpat lietā ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,57 *euro* apmērā. Minētie tiesas izdevumi piedzenami no atbildētājas valsts ienākumos.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā, uzliekot par pienākumu iesniegt Zemgales rajona tiesā pierādījumus par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97.pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Izbeigt biedrības "/Nosaukums B/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese /adrese/, darbību.

Iecelt /pers. A/, personas kods /personas kods/, par biedrības "/Nosaukums B/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, likvidatoru.

Piedzīt no biedrības /Nosaukums B/ par labu valstij valsts nodevu 70 *euro*, ieskaitot to kontā: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, BIC kods TRELLV22, konts Nr.LV55TREL1060190911200.

Piedzīt no biedrības /Nosaukums B/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,57 *euro*, ieskaitot tos kontā: Tiesu administrācija, Valsts kase, NMR 90001672316, BIC kods TRELLV22, konts Nr. LV51TREL2190458019000.

Noteikt biedrībai /Nosaukums B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā, uzliekot par pienākumu iesniegt Zemgales rajona tiesā pierādījumus par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese K. Zaura

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU